Svar på interpellation 2020:16 av Stellan Hamrin (V) om Stockholms vattennivåer

Stellan Hamrin (V) har i sin interpellation ställt följande frågor till mig om vattensituationen i Stockholm:

1. Hur kommer du att förvissa dig om att stadens hantering framöver av Mälarens vattennivå sker med mindre risk för översvämningar än vad nu gällande regelverk anger?

2. Hur kommer du att verka för att det inför kommande år görs en översyn av reglerna för hanteringen av Mälarens vattennivå?

Som svar vill jag anföra följande:

Först vill jag tacka för frågorna. Klimatet är en av vår tids ödesfrågor. Den problematik som Stellan Hamrin pekar på visar på att klimatförändringarna har konkreta effekter som kan hota viktiga samhällsfunktioner och skapa stora kostnader, även i ett rikt land i norra Europa.

Som samhällsplaneringsregionråd ser jag att vi utnyttjar de kanaler vi har och samverkar med ansvariga statliga myndigheter på olika nivåer. Ansvariga myndigheter har expertkunskap i frågan och möjlighet till att se över regleringen av vattennivån i Mälaren. Vattenförsörjningen är en central fråga för Stockholmsregionens invånare, och dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel.

En del i arbetet är att tänka långsiktigt i den fysiska planeringen, vilket tillväxt- och regionplaneförvaltningen kan och har bistått kommunerna och andra offentliga aktörer med. I RUFS 2050 uttalas vikten av resiliens mot klimatförändringar och behovet av framförhållning och klimatanpassning för framtida byggen, samhällsviktiga funktioner och annan infrastruktur. Tillväxt- och regionplaneförvaltningen samverkar även med Länsstyrelsen som har det övergripande ansvaret för att samordna statliga myndigheter i klimatanpassning.

Det är viktigt att vi gemensamt tar höjd för framtida klimatförändringar och följer utvecklingen noggrant. Även om effekterna av höjda vattennivåer kan bli mycket allvarliga för vår region är det andra aktörer som har det formella ansvaret för Mälarens reglering. Däremot har vi ett direkt ansvar för våra egna fastigheter och de risker som skulle uppstå vid vattenläckage, oavsett orsak. Ansvarig myndighet som kontrollerar efterlevnaden av fastställda vattendomar i Mälaren är SMHI. På uppdrag av Stockholms stad ansvarar Stockholms Hamnar över Karl Johanslussen och Hammarbyslussen. Idag är avtappningskapaciteten inte tillräckligt stor vid höga vattenflöden, och som Stellan Hamrin hänvisar till i sin interpellation så höjdes vattennivån i Mälaren runt årsskiftet 2019/2020 till följd av stora nederbördsmängder, och Gamla stans tunnelbanestation diskuterades. Det är inte just perrongen eller biljetthallen som riskeras översvämmas, utan det är det teknikhus som finns i anslutning till stationen, som uppfördes 2006 och klarar en

vattennivåhöjning på +1m över kajkantnivån. Det pågår nu en utbyggnad för att säkra alla känsliga installationer.

Vi har ett behov av att öka avtappningskapaciteten från Mälaren, ett av syftena med ombyggnationen av Slussenområdet är just detta. Avtappningskapaciteten vid Nya Slussen blir fem gånger högre än vid Karl Johanslussen, och avtappningskapaciteten i Mälaren ökas totalt från ca 800 m3/s till ca 2000 m3/s. Detta har enligt Stockholms stad beräknats vara tillräckligt för att skydda Mälaren mot översvämningar de närmsta 100 åren. Den Nya Slussen planeras vara klar år 2023.
Den nuvarande vattendomen är från 1989, men när Nya Slussen tas i drift kommer regleringen av Mälaren ske efter en ny vattendom som togs fram för slussenprojektet. Det är angeläget att Slussen blir klar så att riskerna kan hanteras.

Jag ser gärna att vi har en dialog tillsammans med Stockholms stad och ansvariga myndigheter så som SMHI i frågan för att se om mer kan behöva göras för att ytterligare öka avtappningskapaciteten i våra slussar i Mälaren eller om det finns andra sätt att stärka vår förmåga att upprätthålla samhällsviktiga funktioner vid varierande väderförhållanden. Hanteringen av vattennivån i Mälaren är relevant och viktig för Stockholmsregionens framtida tillväxt och arbete med att bli en resurseffektiv region.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 24 augusti 2020

Gustav Hemming